

Nr 231.

Ankom till riksdagens kansli den 28 november 1941 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionen angående utgifter å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 gjorda framställningar om anslag till modernisering av Sverige-skeppen m. m.

(1:a avd.)

DRIFTBUDGETEN.**Fjärde huvudtiteln.**

1:o) **Modernisering av Sverige-skeppen m. m.** I propositionen nr 305 har Kungl. Maj:t (bilaga 2, punkt 2, sid. 21—23 av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 17 oktober 1941) föreslagit riksdagen att till Modernisering av Sverige-skeppen m. m. å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,300,000 kronor.

Genom beslut den 12 maj 1939 bemyndigade Kungl. Maj:t marinförvaltningen att av det för budgetåret 1938/39 anvisade anslaget till försvarsberedskapens omedelbara stärkande taga i anspråk högst 2,250,000 kronor för påbörjande av pansarkryssaren Fylgias till sammanlagt 5,400,000 kronor kostnadsberäknade iståndsättning och modernisering.

Det enligt kostnadsberäkningarna ytterligare erforderliga beloppet, 3,150,000 kronor, inräknades sedermera i det å riksstaten för budgetåret 1940/41 uppförda reservationsanslaget av 7,675,000 kronor till modernisering av Sverige-skeppen m. m.

Vidare ingick i det av innevarande års riksdag å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget till modernisering av Sverige-skeppen m. m. ett belopp av 900,000 kronor för täckande av de på grund av prisstegring uppkomna merkostnaderna för Fylgias modernisering.

Marinförvaltningen har nu gjort framställning om anvisande av de ytterligare medel, som på grund av inträffade omständigheter erfordrades för avslutande av arbetena med iståndsättning och modernisering av Fylgia.

Det medelsbehov, som nu föreligger för slutförande av iståndsättnings- och moderniseringsarbeten å Fylgia, uppgår enligt marinförvaltningens beräkningar till 1,300,000 kronor, varav belöpa å redan vidtagna moderniseringsarbeten 530,000 kronor, extra arbeten till följd av ökad besättningslista 140,000 kronor,

extra kostnader i anledning av arbetenas forcering 240,000 kronor samt prisstegring m. m. 390,000 kronor.

Utskottet.

Det ytterligare erforderliga beloppet av 1,300,000 kronor för iståndsättning och modernisering av pansarkryssaren Fylgia finner sig utskottet böra tillstyrka och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Modernisering av Sverige-skeppen m. m.* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,300,000 kronor.

2:o) **Kommunikationsbåt för marinens anläggningar å Fjäderholmarna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, sid. 23 och 24) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommunikationsbåt för marinens anläggningar å Fjäderholmarna* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

KAPITALBUDGETEN.

Försvarsväsendets fastighetsfond.

3:o) **Ordnanade av förläggningen för försvarsväsendets radioanstalt.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (bilaga 11, punkt 1, sid. 99—102) att för Ordnanade av förläggningen för försvarsväsendets radioanstalt å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor.

Frågan om radioanstaltens framtida organisation har senast varit föremål för behandling i en för innevarande års riksdag framlagd proposition nr 211. Av skäl, som i propositionen närmare berördes, ansågs definitivt ståndpunkt till frågan om organisationens utvidgning i förhållande till ett av försvarsstabschefen hösten 1940 framlagt förslag icke för det dåvarande böra tagas. Då emellertid en ytterligare förstärkning av radioanstaltens organisation kunde bli ofrånkomlig redan under innevarande budgetår, begärde och erhöill Kungl. Maj:t riksdagens bemyndigande att, i avvaktan på statsmakternas ståndpunktstagande i ämnet, under vissa förutsättningar vidtaga de åtgärder, som för det ändamålsenliga bedrivandet av anstaltens verksamhet kunde finnas av omständigheterna påkallade.

Bortsett från ett anslag å 135,000 kronor, som av 1939 års urtima riksdag beviljats till vissa byggnadsarbeten m. m., hava några särskilda medel icke äskats av riksdagen för beredande av lokaler åt radioanstalten. Verksamheten har hittills bedrivits i förhyrda lokaler.

Enligt ett av överbefälhavaren för rikets försvarskrafter den 8 augusti 1941 framlagt nytt förslag i fråga om radioanstaltens förlägningsfråga hava kostnaderna beräknats approximativt till 3,125,000 kronor, varav 138,700 kronor belöpte på fordon och inventarier och återstoden på byggnadskostnader och dylikt.

Departementschefen har i nu föreliggande proposition framhållit, att de skäl, som i förenämnda proposition anfördes till stöd för att med ett definitivt beslut rörande radioanstaltens framtida organisation tills vidare borde anstå, alltjämt föreligga. Departementschefen anser emellertid, att det hittillsvarande provisoriet i lokalfrågan är förenat med avsevärda olägenheter, som försvåra anstaltens arbete. Då anstaltens arbetsresultat är av utomordentligt stor betydelse ur olika synpunkter, särskilt under nu rådande förhållanden, måste i betraktande av det anförda ett fortsatt lokalprovisorium framstå såsom synnerligen olägligt. Efter departementschefens mening är det därför nödvändigt, att åtgärder redan i nuvarande läge vidtagas för beredande av permanenta lokaler för anstalten.

Överbefälhavarens förslag i lokalfrågan finner sig departementschefen i huvuddragen kunna godtaga. Departementschefen förordar därför, att det samma lägges till grund för lösningen av ifrågavarande spørsmål. Kostnaderna, som av överbefälhavaren approximativt uppskattats till omkring 3,125,000 kronor, hava av departementschefen ansetts kunna begränsas till omkring 2,760,000 kronor. I denna summa ingår icke kostnaden för anskaffning av vissa fordon och inventarier, i förslaget som nämnts upptagna till 138,700 kronor; fråga om anvisande av medel för detta ändamål synes departementschefen få senare upptagas efter framställning av vederbörande myndigheter.

Därest riksdagen icke har något att erinra mot ett genomförande av föreliggande förslag på sätt nu förordas, anser departementschefen det böra få ankomma på Kungl. Maj:t att fatta beslut om byggnadsföretagets igångsättande. Departementschefen förutsätter, att Kungl. Maj:t äger att inom förut angiven kostnadsram vidtaga de jämkningar i förslaget, som med hänsyn till erfarenheterna rörande anstaltens verksamhet under nuvarande förhållanden kunna finnas behövliga eller eljest visa sig lämpliga.

I förevarande sammanhang hava medel äskats endast för bestridande av de kostnader, som beräknas belöpa å innevarande budgetår. I sådant hänseende har ett belopp av 1,500,000 kronor ansetts komma att förslå. Beloppet har ansetts böra anvisas såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond.

Med hänsyn till de olägenheter, som äro förenade med det hittillsvarande provisoriet beträffande radioanstaltens lokalfråga, anser utskottet i likhet med departementschefen nödvändigt, att, utan att definitiv ställning därvid tages till spørgmålet om radioanstaltens framtida organisation, åtgärder redan nu böra vidtagas för beredande av permanenta lokaler för anstalten. Det framlagda förslaget härutinnan anser sig utskottet kunna tillstyrka. Mot de av departementschefen verkställda kostnadsberäkningarna har utskottet icke något att erinra. Då departementschefens förslag jämväl i övrigt tillstyrkes, får utskottet hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må för *Ordnande av förläggningen för försvarsväsendets radioanstalt* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor.

4:o) **Modernisering av verkstäderna vid Bodens tygstation.** Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, sid 106 och 107), vilket avser täckning av med anlåtande av medel å förskottsstaten gjord kapitalinvestering å 590,000 kronor för uppförande av en verkstadsbyggnad m. m. vid Bodens tygstation, hemställer,

att riksdagen må till *Modernisering av verkstäderna vid Bodens tygstation* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 590,000 kronor.

5:o) **Anläggning för viss krigsindustriell tillverkning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6, sid. 107) att till Anläggning för viss krigsindustriell tillverkning å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor.

Statens ammunitionsnämnd har i skrivelse den 28 maj 1941 hemställt om anvisande av 1,500,000 kronor för anläggande av en fabrik för krigsindustriell tillverkning av vissa ammunitionseffekter.

På därom av nämnden sedermera gjord framställning har Kungl. Maj:t ställt ett belopp av högst 400,000 kronor till förfogande över förskottsstaten för beställning av maskiner och verktyg för ifrågavarande tillverkning.

Departementschefen föreslår nu, att medel anvisas dels för iordningställande av lokaler och markinköp för nämnda fabrik, tillhopa 1,100,000 kronor, dels ock för täckning av ovanberörda över förskottsstaten anvisade belopp, 400,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker, att ifrågavarande anläggning kommer till stånd, och har intet att erinra mot storleken av den nu äskade medelsanvisningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Anläggning för viss krigsindustriell tillverkning* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor.

Stockholm den 28 november 1941.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson* i Malmö, *Asplund, Bernhard Nilsson, Torsten Ström, Heidning, Andréén, Sven Larsson, Karl Andersson, Boman, Persson* och *Ohlin*; samt

från andra kammaren: herrar *Jonsson* i Eskilstuna, *Skoglund* i Doverstorp, *Eriksson* i Stockholm, *Svensson* i Grönvik, *Danielsson, Lindberg* i Umeå, *Isacsson, Mårtensson, Lindholm, Lundberg* i Hälsingborg, *Hansson* i Rubbestad och *Åkerström*.